

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Kül. monostortéca 181. szám.

Kiadó hivatal:

Középtéca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr., 2-ször 6 kr., 3-ször 5 kr., s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasensteint és Voglernél (Wollzeile 9. sz.).

Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetése mellett a szerkesztőséghez czimzendők.

Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltek.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m.

kedden, csütörtökön és szombaton délelőn.

Előfizetési ár:

egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Kolozsvár, május 20. 1867.

A királyhágománai szocial-politikai életnek nem jelentéktelen mozzanatát látjuk gr. Eszterházy Kálmánnak kolozsvári képviselővé lett megválasztásában, mi négyeszeres többséggel ment véghez alig pár napi párt-szervezkedés után szemben egy jó előre szervezkedett párttal.

Személyi érdekű dolgokon felül, valami magasabb az, mi itten diadalra vergődött. Itt eszmék mérköztek s hatottak a közvéleményre, s minden elfogulatlan olvasónk meg fogja engedni, hogy az eszme, melynek képviselésére Eszterházy jelöltül lón fellépetve, sokkal népszerűbb és sokkal correctebb, mint a mi azzal szemben hangsúlyozott.

Az a nézet, hogy a nemes és főnemes gyakorolja jogát a megyén, a polgár a városon; az osztályozás, miszerint a várost képviselni „polgári osztályu” egyének hivatják, s ha más választatnék, ebben jogfeladás (!) rejlik, nézetünk szerint igenis roccocó eszme, s az ilyen qualificatio nem kevesebbet rejt magában, mint egy veszélyes — tévedés.

Az ilyen felfogás, nézetünk szerint, a jogegyenlőség címe alatt egyenesen a jogegyenlőség fogalma ellen irányul.

Avagy ott, hol polgári jog gyakorlásáról van szó, szabad-e a jogegyenlőség megsértése nélkül különbséget tenni a „születés” miatt? Ki az, ki a városon más mint polgári jogot igényel? S vajlon, ha valaki a sors kedvezéséből vagy szerzemény útján, a megyén is birtokos lett s jogai vannak, levonhat-e az csak valamit is azon qualificatióból, mit a városi polgári jog körében a törvény megad?

Sőt éppen abban rejlik az igazi jogegyenlőség, hogy itt hasztalan született valaki nemesnek, bárónak, grófnak vagy akár hercegnek, nem egyéb ő itt, mint polgár! Ki bárkiné is mindazonáltal okvetlenül más qualificatiót akar adni, az nem a jogegyenlőség eszméjének tesz szolgálatot. De tovább megyünk, s hivatkozunk arra, hogy az 1848-ki törvények szellemében általában választható mindaz, ki választó, s a megyei választók epp úgy megtekinthetnek bizalmukkal egy alkalmas városi polgárt, mint a városi polgárok egy megyei nemeset vagy gróft, s éppen ebben nyer megtestesülést a jogegyenlőség szabad-elmű fogalma.

A „polgári szózat” tehát, mely nyomtatásban széthordott, s melyben az eszme nem ily értelemben hangsúlyoztatott, sőt a jogegyenlőség elve körül inkább osztályszellemű argumentációba bocsátkozott, nem csoda ha nem tette meg hatását, s e tényre szemben mély elismerésünket fejezzük ki Kolozsvár városa választó-polgárainak emelkedett szelleme, a jogegyenlőségről szabatos fogalma, s szabadelvű önmegtagadásáért, melynek oly fényes jelét adta, midőn képviselőjüül minden feltékenykedés nélkül s tulnyomó többséggel oly polgárt választott meg, kinek egyedül „hibája” az — hogy „gróf”-nak született.

A fennebbiekben csak elvek s eszmék körül kívánván kifejezést adni nézeteinknek, a személyiségek közti párhuzamot helyesnek nem tartjuk, s valamint a pártokat, úgy jelöltjeiket tiszteljük.

De a dolognak van még egy oldala, s ez az, hogy itt felmerült a képviselőjelöltek közti azon különbség, mely szerint egyik tökéletesen független állásu, míg a másik a kormánytól függő állásban levő egyén, s a mint a közvélemény e felette lényeges elvi kérdés körül manifestálta magát, bátran ki-mondhatjuk, hogy a másik pártnak szemben a többségreemelkedett nem lehetett semmi előnye, s talán akkor se lesz vala, ha a különben jeles tulajdonokkal bíró Hajós úr, nem mint a régi gubernium tagja, hanem mint az új s népszerű felelős magyar miniszterium hivatalnokai áll a közönség köztudata előtt.

Incompatibilitási törvényünk még nincs, s a mi ezt illeti: nem tartozunk azok közé, kik a parlamentből minden hivatalnokot kizárának tekintenek. De ha a kolozsvári választók ezuttal egyik képviselőjükben oly egyént kívántak megbizni, kit semminemű

hivatali hatáskör nem kötelez; legalább is épp oly jogosult distinctiót tettek, mint a kik „polgári” és „nem-polgári” állásra akartak volna nyomatékosan reflectálni.

Mi teljes elfogulatlansággal s pártatlansággal üdvözöljük e választás eredményét, mert abban liberalis elvek körüli correct felfogás diadalát látjuk, s miután magunk is azok közé tartozunk, kik a választók közül az összeírásról kihagyattunk, legalább annyit polgári jogot élvezni legyen szabad, hogy lelkünkben viszhangozhassuk: Eljen Kolozsvár városa érdemes képviselője, gr. Eszterházy Kálmán! **H. S.**

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése május 16-kán.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Joannovics György. A miniszteri padon: gróf Andrássy Gyula miniszterelnök úr, Horváth Boldizsár, b. Wenkheim Béla, Lónyay Menyhért, gróf Mikó Imre, báró Eötvös József és gróf Festetics György miniszter urak; később Gorove István miniszter ur.

A képviselők majdnem teljes számmal vannak jelen.

A jegyzőkönyv felolvasatván, elnök bemutatja a beérkezett irományokat, köztük Horváth Boldizsár, Szlávay József, Tóth Vilmos és Petykó Lázár képviselők megbízó leveleit; továbbá tudatja a házzal, hogy Szentkirályi Mór, Pest városa főpolgármesterévé választatván, minthogy egész idejét e hivatalnak kívánja szentelni, képviselői állásáról lemond. (Eljenzés.)

Elnök ezután fölkeri a képviselőket, hogy két alelnök s egy jegyző választására adják be szavazati jegyeiket. Ez megtörtént, s a választás eredménye a holnapi ülésben fog közzétettni.

Elnök most Stratimirovics képviselőnek adja a szót, ki a belügyminiszter urhoz a következő interpellatiót intézi:

Zombor városa képviselője által egy szerb nyelven szerkesztett jegyzőkönyvnek a belügyminiszter urhoz való fölterjesztése alkalmából a belügyminiszter ur egy rendeletet bocsátott ki, melyben — exmissis exmittendis — a következők fordul elő: „A múlt hó 16-kán tartott közgyűlésnek rácz nyelven szerkesztett s a polgármester által ugyanazon hó 26 kán 1873. szám alatt kelt jelentésével fölterjesztett jegyzőkönyv, az előadottak értelmében elintézésre alkalmas nem lévén, azt a városi közönségnek visszaküldöm, annak magyar szerkezetben leendő haladéktalan előterjesztését elváróm és jelen rendeletemet jövőre irányul szem előtt tartatni kívánom. (Élénk helyeslés a képviselők padjain.) Budán, 1867. május hó 2-kán. Báró Wenkheim Béla, s. k.”

Tekintettel, miszerint a felelős kormánynak egyik főfeladata, a fenforgó nemzetiségi differenciáknak tapintatos és jogos eljárás s a törvények méltányos magyarazata általi kiegyenlítését előmozdítani. Tekintetbe véve, miszerint egy miniszterialis rendeletben a „rácz” kifejezésnek használata és alkalmazása nálunk szerbeknél alapos és aggodalmas keserűséget idézett elő.

Tekintetbe véve, miszerint egy oly képviselőnek szerb nyelven szerkesztett jegyzőkönyvének visszautasítása, mely tulnyomó többségében szerb, a t. képviselőház által a magyar miniszteriumnak adott indemnitéssal világos ellentétben áll, mely által a municipalis törvényben, nevezetesen az 1848. törvények 16-dik törvényezikkélynék e. pontja felfüggesztetik:

Mindezeket tekintve, a magyar felelős kormányhoz azon kérdést kénytelenítetem intézni:

Kész-e a kormány, a szerb nemzetnek azon kifejezés által való megsértését nyilvánosan elégtételt adni (zúgás és derülttség), mely szerint a kormány egy rendeletet bocsátna közzé, melynek alapján hivatalos esetekben a „rácz” kifejezésnek használata megtiltassék?

Továbbá: kész-e ezen egész rendeletet, mely az adott indemnitéssal s az oly gyakran hangoztatott nemzetiségek és nyelvek jogegyenlőségével ellentétben van, visszavonni s a nem-magyar ajku municipiumok és képviselők által saját nyelvükön szerkesztett hivatalos beadványokat jövőben elfogadni?

Báró Wenkheim Béla belügyminiszter: Azonnal felelhetnék ugyan a hozzám intézett interpellációra; miután azonban azt egész terjedelmében nem érthetem, a holnapi ülésben fogok annak érdemére nézve válaszolni. Most csak e kitételre

nézve: „rácz”, kívánom megjegyezni, hogy én abban egyáltalában sértőt nem látok, és törvényeink is e kifejezéssel: „Rasciani” élnek. Azonban ez inkább a stylus dolga lévén, e részben nem forog fűn nehézség. (Helyeslés.)

Elnök kijelenti, hogy a holnapi ülésben a miniszterium törvényjavaslatokat fog a ház elé terjeszteni, melyek fel fognak olvastatni, kinyomatni, s az osztályokhoz áttétetni.

Ülés vége 12 $\frac{1}{2}$ órakor.

A képviselőház ülése május 17-kén.

Az ülés kezdődött d. e. 11 órakor.

Elnök: Szentiványi Károly; jegyzők: Joannovics György és Ocsvai Ferencz.

A miniszterek közül jelen voltak: Andrássy Gyula gróf, Festetics György gróf, Eötvös József báró, Wenkheim Béla báró, Lónyay Menyhért és Gorove István.

A múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után Várady Gábor az állandó igazoló bizottság részéről jelenti, hogy Torma Károlynak a képviselők közül történt kilépése folytán egy tag hiányzik a bizottságból, és felkeri a házat, hogy a hiányzó tag iránt intézkedjék. A választás a legközelebbi ülésre halasztatott.

Joannovics György jegyző, jelentést tesz a tegnapi szavazatok eredményéről. Két alelnöki állásra beadottak 227 szavazatot, ebből 9 üres volt. E szerint első alelnöknek Somsich Pál 141, második alelnöknek Dózsa Elek 139, és jegyzőnek Horváth Lajos 135 szavazattal megválasztattak.

Somsich Pál: T. ház! Mély tisztelettel fogadom a képviselőháznak azon határozatát, mely által engem egyik alelnökkévé megválasztani méltóztatott; iparkodni fogok, ha alkalmilag az elnökösködére hivatva lennék, annak teendőit a 48-diki törvények és az azok értelmében készült házszabályok szerint hiven teljesíteni. Ha mégis korlátolt tehetségeim a felmerülő nehézségekkel megmérkőzni képesek nem lennének, számítok az egész ház alkotmányos igazságszeretetére, istapolására, melylyel fogatkozásomat pótolni, s gyarlóságaimat kiegészíteni fogja. Ezen reményemmel illetőleg kérelem ismétlem mély tiszteletemet és köszönetemet. (Eljenzés.)

Dózsa Elek: T. ház! Az előttem megnyílt alelnöki hivatal feladata megoldásának fontosságával és lehető nehézségeivel szemben érezve hajlott, elgyengült korom és avatatlanságom miatt elégtelenségemet, annak elvállalására a bátorságot csak is a nyilvánult és éltet alkonyát érdemeimen felül elannyira megtisztelő bizalmában keresem. És miután a felől is meggyőződtem, hogy tekintettel a körülményekre ezen bátorságot a t. ház bizalmában nem csak keresni, hanem megtalálni is kötelességem: tisztelettel hajlok meg a t. ház bizalmi szavazatában tolmácsolni kötelességem parancsoló szava előtt, és elfogadom a második alelnöki állást azon reményben, hogy a t. ház hevallott elégtelenségem irányában szokott kegyességi elnézéssel lenni, gyakorlatlanságomból következő lehető botlásaim meg-előzhetése végett engem böles tanácsával támogatni — személyem irányában emberbaráti — a közérdek irányában pedig magasztos hivatásából folyó kötelességének is fogja ismerni.

T. ház! Fogadjá nagyrabecstült bizalmáért háláteljes köszönetemet és azon fogadástételemet, hogy még lehető minden erőmet annak megérdemlésére fölhasználni szent kötelességemnek ismerendem. (Eljenzés.)

Horváth Lajos: T. ház! Teljes készséggel hajlok meg a t. ház akaratát előtt, s mennyire tehetségem engedi, igyekezni fogok pontosan teljesíteni kötelességemet. (Eljenzés.)

Elnök a következő irományokat mutatja be:

Lázár Sándor Naszódvidéke Monor kerületben megválasztott orsz. képviselő bemutatja eredeti megbízó levelét. Az állandó igazoló bizottsághoz tétetik át.

Szakcs tolnamegyei választó-kerületnek 490 választója, a Döri párt részéről Cséry Lajos képviselő megválasztása megsemmisítését kéri kérvényt felreveztetni, s a megválasztott képviselőt igazoltatni kéri. Áttétetik az állandó igazoló bizottsághoz.

Papp Gergely, Közép-Szolnokmegye szilágycsabai választókerületének képviselője egészségi és családi viszonyai miatt képviselői állásáról lemond: Közép-Szolnokmegye központi választmánya új választás eszközésére fog fölcsóllítottatni.

Andrássy Gyula gróf miniszterelnök: T. képviselőház! Mint már e ház t. elnöke bejelenteni méltóztatott a háznak, a miniszterium kötelességének tartotta azon tárgyakra nézve, melyek iránti

határozat még a koronázás előtt szükségesnek mutatkozott, a maga részéről javaslatokat terjeszteni a t. képviselőház elé.

Ezen javaslatokat van szerencsém a t. háznak benyújtani, azon kérelem: méltóztatassék azoknak felolvasását elrendelni, azokat kinyomatni s tárgyalásukra mielőbb határnapot kitűzni.

1. Törvényjavaslat. A nemzetőrségről szóló 1847/48. 22. törvényezikk felfüggesztetik.

Addig is, míg a törvényhozás védelmi rendszer átalakítása és megállapítása iránt határozand, a nemzetőrségről szóló 1847/48. 22. törvényezikk felfüggesztetik.

2. Törvényjavaslat. A miniszterium alakítására vonatkozó 1847/48. 3. törvényezikk 12-ik §-ának módosításáról.

Az 1847/48. 3-dik törvényezikk 12-dik §-a, mely a magyar felelős miniszterium alakulásának módjáról rendelkezik, következőleg módosittatik:

A miniszterelnök előterjesztésére annak miniszter társait ő Felsege nevezi ki.

3. Határozati javaslat. Az 1847/48-dik 5-dik törvényezikk 5-ik §-nak azon rendelete ideiglenes felfüggesztése iránt, mely a csajkások kertilete és a bászági végvidék képviseletére vonatkozik.

Addig, míg a határvédeken fenálló katonai szervezet törvényes intézkedés által meg nem változtatatik, az 1847/48-ki 5. t-cikk 5-dik §-ának a csajkások kerülete és bászági végvidékére vonatkozó intézkedése ideiglenesen felfüggesztetik.

4. Törvényjavaslat. Az 1847/48-dik 3. törvényezikk azon intézkedéseinek, melyek a nádor mint királyi helytartó jogkörére vonatkoznak, módosításáról.

1. Miután ő cs. s apostoli királyi Felsege a végrehajtó hatalmat a törvények és az alkotmány alapján, a magyar miniszterium által pontosan gyakorolja; az 1847/48-dik 3 t-cikk pedig ő cs. s apostoli királyi Felsege távollétében, a végrehajtó hatalmat egyenesen az akkori nádorra, mint királyi helytartóra, boldogemlékezett István főhercegre ruházta az 1847/48-dik 3-dik törvényezikknek akkori nádor, mint királyi helytartó, jogkörére vonatkozó 2. 3. 9. 11. 17. 19. 24. és 38 dik §-sainak intézkedései érvényen kívül helyeztetnek.

2. Mindaddig, míg a nádori méltóság hatásköre, a felelős kormányzat elveivel megegyezőleg törvény által szabályozva nem lesz: a nádorválasztás elhalasztatik.

5. Törvényjavaslat. Az 1847/48-iki évi 4. törvényezikk 6-dik §-ának módosításáról. Az 1847/48 dik évi 4-dik t-cikk 6-dik §-a következőképp módosittatik:

Minthogy az évi költségvetésnek országgyűlésileg történendő megállapítása mindig csak egy évre terjed, s újabb megállapítás s megajánlás nélkül adót kivetni és behajtani nem lehet, oly esetben, midőn ő Felsege az országgyűlést bármikből előbb feloszlatja, vagy annak ülését előbb elnapolja vagy berekeszti, míg a befejezett számadások beadása és a jövő évi költségvetésnek előterjesztése a miniszterium által teljesített, s az országgyűlésen e tárgyak iránt határozat hozhatott volna, az országgyűlés még azon év folytán és pedig oly időben összehívandó, hogy mind a befejezett számadások, mind a jövő évi költségvetés az évnek végéig országgyűlésileg tárgyalathassanak.

6. Törvényezikk: A magyar korona országai és az ő Felsege uralkodása alatt álló többi országok között fenforgó közös érdekű viszonyokról s ezek elintézésének módjáról.

Ő cs. s apostoli királyi Felsege miután többi országait és tartományait alkotmányos jogokkal ruházta fel, legmagasabb trónbeszédében, melylyel a jelen orsz. gyűlést megnyitni méltóztatott:

Felszóltatja az országgyűlést, hogy a pragmatika sanctionál, mint kölcsönösen elismert jogalapnak elveiből kiindulva gondoskodni oly módokról, melyeknél fogva mind Magyarország és társországainak a pragm. sanctio által is biztosított közbiztonságának és belkormányzati önállósága, mind a birodalom biztonságának és együttmaradásának életfeltételei sértetlenül megőrvassanak, egyszersmind pedig a fent érintett közöslgyek alkotmányos elintézésénél egy részről a magyar korona országai, más részről ő Felsege többi országai és tartományai alkotmányos befolyása biztosíttassék.

Őszinte örömmel üdvözölte az országgyűlés ő cs. s apostoli királyi Felsegének ezen legmagasab elhatározását, mely szerint az alkotmányos kormányzat rendszerét az egész birodalomban megállapítani óhajván, ez által trónjának fényét s a birodalom erejét és hatalmát mindannyi népének

a közügyek iránti érdekltségére, mint természet-szerű a ennél fogva legszűkebb alapon kívánta fektetni.

Ez okból Magyarország főrendei és képviselői nem mulasztották el gondoskodni oly módokról, a melyek lehetővé tegyék, hogy azon alapszerződés, a mely az 1823. évi I. II. és III. d. t. cz. által a felső uralkodóhoz és Magyarországnak közt létrejött, s a mely egyrészt a birodalmi kapcsolathoz tartozó országot és tartományokat az 1723. I. és 2. d. t. cz. értelmében együttes és elválaszthatlan birtoklását, másrészt pedig Magyarországnak önálló törvényhozási és kormányzati függetlenségét biztosította, lényegében jövőre is sérthetetlenül fenntartassék.

Ennél fogva szükségessé válván, hogy a birodalom két fele közti közös viszonyok pontosan és határozottan kijelöltesse, s hogy a két egymástól független alkotmányos képviselőt közti érintkezés módja eme közös viszonyok elintézésé körül szabatosan megállapíttassék: az országgyűlés erre vonatkozólag a következőkben állapodott meg.

Ezután következik a közügyek eljárási módjáról. E törvényjavaslat vége így hangzik:

Ezen főbbekben elősorolt megállapodás a Felsőháznak királyi jóváhagyásával szentesítettén, törvénybe iktatatik.

E törvényeknek azon rendelkezéseit azonban, melyek a közügyek kezelésének módjára vonatkoznak, tetteleg csak akkor lépnek hatályba, ha midőn azok tartalmához a Felsőháznak a magyar koronához nem tartozó országai részéről is alkotmányos uton hozzájárultak.

Ezen törvényjavaslatok ki fognak nyomtatni, s az országgyűlési tárgyalás végezté a t. ház tagjai között ki fognak osztatni.

Ezután a belügyminiszter Stratimirovics Györgynek tegnap tett interpellációjára felel, melyet egész terjedelmében itt közlünk.

Wenkheim Béla belügyminiszter: Stratimirovics György Nagy-Becskerek városa képviselőjének a tegnapi napon a kormányhoz intézett két kérdésére, melyeket tegnap egész terjedelmében megértetni nem valék képes, tegnap nyilatkozatomhoz pótlólag következőket van szerencsém válaszolni. (Halljuk, halljuk!)

Azon első kérdésre nézve, vajlon a kormány hajlandó-e Zombor sz. kir. városhoz intézett rendelkezésben foglalt „rácz“ kifejezés által megsértett nemzetiségnek nyilvános elégtételt adni az által, hogy új rendeletet bocsásson ki, melyben fegyelmi büntetés terbe alatt ezen szónak hivatalos használata tiltassék el; erre ismételve csak azt nyilvánítom: miként ezen kifejezésben egyáltalában sértést nem találok, nem látok, és még bona fide fel sem lehet tenni, hogy a kormány egy hivatalos rendeletben, melyet hatóságához intéz, gúny-címmel szándékozott volna, akár ezen hatóságot, akár ennek bármely tagját is bántani. (Helyeslés.) Ennél fogva ott, hol sértés nincs, ott elégtételnek sincs helye; legkevésbé pedig akkor, midőn mesterségesen céloztatik a sértés szándoka valakire ráerőszakoltatni. (Helyes.)

A mint a tegnapi ülésben említém, úgy törvénykönyveinkben, mint statistikai és történelmi munkákban, valamint a Leopold alatti privilegiumban, melyre hivatkoznak, mindannyiszor diákul „rasciani“ magyarul rácz név alatt fordulnak hazánk azon lakosai és azon honpolgárai, kik jelenleg szerbeknek óhajják magokat nevezetni. Magam is a magán életben a legrégibb idő óta mindig a kifejezéssel éltem, a nélkül, hogy bárki is megsértve érezte volna magát azok közül, kiket az ország lakóival befogadott és honfiktársakul elismert.

Ennél fogva azt hiszem, hogy csak gúny és neveltség tárgyává válának azon kívánt, de fenn nem tartható rendelet, mely szerint fegyelmi büntetés terbe alatt tiltatnék meg ezen nevezet használata. Egyáltalában azt hiszem, hogy ha valaki sértést érez, az elégtételt követelhet magának, én vagyok azon helyzetben. Mert az én aláírásommal küldött el azon rendelet, és rólam tételeztetik fel, hogy akkor, midőn valamely intézményt vagy rendeletet küldök hatóságához, melynek tekintélyét tiszteletben tartani mind magam részéről, mind bárki által hivatásomnak ismerem: fel akarom használni az alkalmat, hogy akár azon hatóságot, akár azon hatóságnak bármely vallású, nemzetiségű, vagy osztály tagját ily illoyalis indirect és a műveltség által meg nem engedett módon célozzam volna megsérteni. (Élénk helyeslés.) Azonban ily susceptibilitásokon magamat felülemelvén, ily nemű gyanúsítást magamtól elutasítok, annál inkább, minthogy a jelen körülmények közt az annyira helytelenül és igazságtalanul felízgatott sokféle nemzetiségek kedélyének megnyugtatója, a nemzetiségi differenciák kiegyenlítése, egy szóval a béke helyreállítása, meggyőződésem szerint — minden állású egyének hazafini kötelessége.

Ennél fogva részéről, ha csakugyan megsértve éreznék magukat az illetők a kifejezés által, és abban gúny-nevet találnának, oda fogok hatni, hogy hivatalos iratokban a kifejezés „szerb“ használatos sék. (Helyeslés.)

A mi az interpellációnak azon részét illeti, melyben ezen kérdés intéztetett a kormányhoz, vajlon hajlandó és késő-e a magyar jegyzőkönyvekre vonatkozó rendeletet visszavonni és más nyelven szerkesztett jegyzőkönyveket és beadványo-

kat is elfogadni, határozottan kijelentem, miszerint ezentul is elvárom — nem is hivatkozva a törvényekre — hanem a méltányosság szempontjából és a közigazgatás lehetősége tekintetéből, hogy a jegyzőkönyvek magyar szövegben terjesztessenek fel a kormányhoz, miután egyedül ezek szolgálhatnak biztos elintézési alapul. Kérdem ugyanis és apellálok mindazokra, kiknek a közigazgatásról és azon számos és naponta mindinkább szaporodó ügydarabokról s azok rögtöni elintézésének szükségéről fogalma van, kérdem, ha az országban diavatozó 6—7 nyelven szerkesztett jegyzőkönyvek és beadványok küldetnének a kormányhoz, miután azoknak olykor sürgős esetekben rögtöni elintézésé az én kötelességemben áll, fel lesz-e tartható a felelős kormányának állása, mely nem csak intézkedéseiről, hanem mulasztásairól is köteles számot adni az összes közönségnek, törvényhozó testületnek, és mi még ennél is több, önmaga lelkiismeretének és kötelességérzetének. (Hosszas helyeslés.)

A közigazgatás lehetősége tehát azt kívánja, hogy ha már otthon vegyes municipiumokban más nyelven szerkesztetnek is a jegyzőkönyvek, de a közigazgatás érdekében azok magyar szövegben terjesztessenek fel a kormányhoz; ellenkező esetben a kormány kebelében oly fordító osztályt kellene alakítani, melynek száma a belügyminiszteriumi tisztikar létszámának talán felét képezné; de a mely a legjobb akarattal és legnagyobb szorgalommal sem volna képes a beérkező ügydarabokat és okiratokat annak idején oly pontosan és oly szabatosan átfordítani, hogy ez által akár a magán, akár a közérdek ne szenvedne. (Ugy van.)

Ez irányban kiadott rendeletemre hét szabad kir. városnak német, tót és szerb nyelven szerkesztett jegyzőkönyvei szolgáltattak alkalmat, és megnyugvásomra szolgált, hogy ezen városok ezen rendeletnek engedve magyar nyelven terjesztették fel jegyzőkönyveiket kivéve Zombor városát, a minnek okát, úgy hiszem, Stratimirovics György képviselő úr, éppen úgy vagy talán még jobban fogja tudni mint én magam.

Ezt kívántam a tegnapi hozzámmal intézett interpellációra felelni. (Élénk helyeslés.)

Branovaczky István feláll, s azt mondja, hogy a törvénykönyvekben tagadhatatlan előfordul ezen szó „rácz“, de az nem igazi név, mert ő rácz nemzetet nem ismer. Az csak provincialis név, mely azoknak adatott, kik Rascia tartományából Magyarországra jöttek. Ezen állítását a közlebbi idők történetével támogatja, hivatkozva a 61. d. évi rescriptumokra és feliratokra, melyekben a rácz nevezet soha sem fordult elő. Továbbá felkéri a házat, hogy a nemzetiségi kérdés mielőbb oldás-sék meg, hogy minden ily összeütközés kikerültesse. A ház közbeszólásokkal és zúgással kísérte beszédét.

Sztrati-mirovics György: Az első pontra megfelelt Branovaczky képviselőtársam, a mi pedig a t. miniszter úr interpellációjára vonatkozó érdemleges választást illeti, ez a felől győzött meg engem, hogy elérkezett amaz időpont, mely sürgetőleg követeli, hogy elvégre a törvény határozza meg a nemzetiségek és nyelvek jogait. és erre nézve nem késendek legközelebb egy szorgalmazó indítványt a ház asztalára letenni.

A közlebbi ülés hétfőn.

Fáklyászene gr. Eszterházy Kálmán tiszteletére.

Kolozsvár városa választópolgárai az este nagyszerű fáklyászenével tisztelték meg ujonnan választott képviselőjüket, gr. Eszterházy Kálmánt, mely alkalommal jeles szónokunk Szász Gerő következő szónoklatban adott kifejezést az érzelmeknek:

„Méltóságos gróf, tisztelt polgártárs!

Megtisztelve érzem magamat, hogy Kolozsvár választópolgárainak nevében, most másodsor van szerencsém hangot adni a közbizodalomnak; s örve- vendek, hogy azt most a gróf úrral szemben tehe- tem, kibem városunk megválasztott követét tiszteljük.

E tisztelet olyan őszinte, nyílt és igaz, mint a minő tiszta amaz elv, melyet választói követtek, midőn önnek személye körül csoportosultak. Mert, Kolozsvár választópolgárai mélyen meg vannak győződve: hogy annak, kit a „követ“ tiszteletre- méltó állása ér, olyan szeplőtlennek kell lenni, mint a hazaszeretet; multjának minden percze biztosít- kot kell hogy nyujtsion a jövőre; jellemének feddhetetlennek kell lenni, mely záloga legyen min- den nemes törekvésnek; szóval: a követi állás a polgári érdem legmagasabb kifejezése, és kell, hogy a hazaszeretetenek netovábbja legyen.

Kiben találhattuk volna fel azt inkább, mint Önben, ki e nemzetnek halál-harczában életét egyik kezével váltotta meg; ki vérét hozta áldozatul a nemzet szent ügyéért; ki a szenvedésnek e kínos napjaiban: velünk sohajtott, velünk szenvedett; a lehető mosolygó szerencsének fel nem áldozta ön- álló függetlenségét; nem adta bérbe sem érzelmeit, sem tehetségeit az uralkodó hatalomnak; hanem munkálkodott szerény elvonultságban és gyűjtögette a tudománynak kincseit hazája számára, jól tudván, hogy „elvész a nép, a mely tudomány nélkül való.“ Szóval: kire ruháztattuk volna méltóbban a követi állás megtisztelő érdemét — mint Önre — ki mindenütt és mindenekben: ember volt! — a szó nemes értelmében.

Ime, uram, tisztelt polgártárs, ez az, mit Ko- lozsvár választói Önben — mindenekfelett — tisz- teletreméltónak találtak; ez az, mit bizalmukkal megkoronáztak, — és ez a valódi demacratia. — Születés nem teszi az embert; de nem is bélyegzi meg: mert ugyanazok kötelességeink; de ugyan- azok jogaink is; — Ön jogainkat, uram, elismerte mindenütt és mi teljesítettük kötelességünket. Mert Önben, büszkén mondom ki, Kolozsvárnak válas- tói, kik polgárok, nem a grófot, hanem az em- bert választották arra a helyre, mely legméltóbb jutalma a polgári erénynek; nem a grófot választ- ották, hanem azon férfit, ki az emberi jogok tisz- teletben tartása által ragyogón bizonyította be, hogy vallás, születés és minden más érdek kibékül a valódi honszeretethez: s ez a valódi demacratia.

Hogy Ön, uram, így érez, azt bebizonyította életével, midőn — kiválva oly sokak közül — nem tartotta csekélynek, melegen érezni, lelkesedni azért, mi mindnyájunk előtt drága, szent; midőn — kiválva oly sokak közül — nem tartotta csekélynek, oly fog- lalkozásnak szentelni életét, a tudomány, mi fáj- dalom! ma már csak a közönséges emberek fog- lalkozása szokott lenni, — némely éretlenek véle- ménye szerint.

Most a gyakorlati tér nyílt meg Ön előtt, uram, érvényesíteni tehetségeit; a pálya tövises lesz; országos gondok fogják nyomni vállait; a haza boldogságán, városunk előmenetelén munkálni, le- end — hivatva; — könnyítse e terhet az, hogy e választópolgárok bizalmának megfelelni, mint Ko- lozsváréi, kik értik a század hívogató szavát; kik az érdemet mindenütt készek felismerni: ily bizalomnak megfelelni, mindig felemelő, vigasztaló, megtisztelő lehet; — könnyítse e terhet az, hogy e választók most, a pálya kezdetén, bizalmukat, tisz- teletüket hozzák Önhez, s az útra — melyre indul — azt kívánják: legyen kitartó, munkás hű fia e hazának! — Isten sokáig éltesse!

Gróf Eszterházy Kálmán következő beszéd- ben felelt:

„Uraim! Tisztelt választó-polgártársaim!

Egy elv győzelmének ünnepére gyújtott szö- vétnek a hazafini lelkesedés. Tudom én azt uraim! hogy ez örömyilatkozat nem személyemet, hanem az elv győzelmét kell hogy illesse. De épp azért fogadják önök őszinte forró köszönetem, hogy az elv testesítésére érdemesnek tartottak.

A hol e hon polgárainak politikai érettsége egy nyilvánult, mint a hogy ez a választásnál tör- tént, a melynél önök elvért és oly szép móddal harcoltak, ott bárki is biztosítékát lelheti annak, hogy: ott őszpontosulva vannak mindazon elemek és kellékek, melyek egyedül képesek az alkotmá- nyos vívmányokat a polgárisodás előhaladására kiaknázni; biztosítéka lehet az, hogy: e vá- ros is hivatva van arra, hogy mint e hon egyik közigazdászati gyűpontja a helyhatósági jogok gy- korlatának felhasználásában új és czélrészű irányt szabjon, mert ez arra nem csak egy bizonyos fo- kig fejlődött tudományt, ipart, kereskedelmet és gazdaságot, hanem politikai érettséget is feltételez.

Vajmi kevés sulya lehet ott a politikai actio és jogok gyakorlatának, hol azoknak erőt az elv- hűség és érettség nem kölcsönöz. Csak minden kel- lékek összhangzása által emelkedhetnek az államban életerős részek, melyeknek virágzása az egésznek tápot adó gyümölcsöket teremhet.

Felemelő érzés reám nézve az, hogy ily pol- gárok, mint önök uraim! oly nagy bizalommal vi- seltetnek irányomban. De uraim! mentől nagyobb a bizalom, annál nagyobb a felelősség. Érzem én ezt, de azért ez alól elvonni magam nem fogom, hanem igyekeznem fogok csekély tehetségem oda irányozni, hogy e kötelességnek némileg megfele- lhessek.

Adja az ég, hogy e város hű polgárainak minden hazafini vágyai, óhajai és reményei — me- lyek kedélyét oly soká tartják hullámzásban — megnyugtató teljese- dést találjanak a törvényhozás munkájában, melyben, hogy parányi részben én is befolyhatok, önöknek uraim! köszönöm, s kérem még, méltassanak becses emlékkre is. Kivánom, hogy e város éljen és virágozzék.“

Hivatalos közlemények.

(A „Budapesti Közlöny“ után.)

Vallás- és közoktatási magyar miniszterem előterjesztése folytán, hű protestáns alatt- valóm vallásos nyugalmának megőrzésére irányzott atyai szándékától vezéreltetve, szükségesnek ta- láltam elrendelni, hogy a mindkét hitfelekezeti pro- testáns alttvalóim egyház szervezete iránt 1859-ki szept. 1-én kiadott nyiltparancsom, s annak életbe- léptetését szabályozó, 1859-ki szept. 2-án kelt mi- niszteri rendelet, — valamint az 1860-diki május 15-én kelt nyiltparancsom és az 1862-i nov. 9-én kelt rendelet — hatályon kívül téessenek, s ezen rendeletek folytán előállott összes viszonyok az ágo- sai hivatallal evangélikusok egyetemes conventje által, az érdekek kölcsönös kímélete mellett, hig- gadt megfontolás után, alkotmányos uton rendez- tessenek.

Kelt Budán, 1867. májushó 15-én.

Ferencz József, s. k.

B. Eötvös József, s. k.
vallás- és közoktatási miniszter.

Magyar országos pénzügyminiszterem előter- jesztésére Weninger Vinczét, a magyar tuda-

mányos akademia tagját, s a pesti kereskedelmi akademia tanárát, a magyar pénzügyminiszterium- hoz miniszteri tanácsossá nevezem ki.

Kelt Budán, 1867. május 10-én.

Ferencz József, s. k.

Lónyay Menyhért, s. k.

Magyar országos pénzügyminiszterem felter- jesztésére helybenhagyom, hogy Greiszing La- jos, pénzügyminiszteri osztálytanácsos, a magyar országos pénzügyminiszterium létszámába, mostani minőségében és javadalmaival átvétessek.

Kelt Budán, 1867. május 10-én.

Ferencz József, s. k.

Lónyay Menyhért, s. k.

Magyar országos pénzügyminiszterem előter- jesztésére Péch Antal volt pénzügyminiszteri fo- galmazót, — Gyujtó Lajos volt sügyi igazgatót, Gombos Gusztáv volt becső-bizost és Gom- bossy János kincstári ügyészégi segédet, magyar országos pénzügyminiszteriumi titkárokká nevezem ki.

Kelt Budán, 1867. május 10-én.

Ferencz József, s. k.

Lónyay Menyhért, s. k.

Magyar belügyminiszterem előterjesztése foly- tán Aranyossy Sándort, Ghyczy Emilt, Ju- hász Albertet, Marjalaky Károlyt, Novák Lajost, Okolicsányi Zsigmondot, Ruby Antalt és Valencsics Antalt, a magyar belügyminisz- teriumhoz titkárokká nevezem ki.

Kelt Budán, 1867. évi májushó 14-én.

Ferencz József, s. k.

B. Wenckheim Béla, s. k.

belügyminiszter.

A belügyminiszteriumhoz kinevezettek: Zvo- ren Nándor segédhivatali igazgatóul; Lászy Jó- zsef és Machart Ferenc segédhivatali igazgatói czímmel; Akantisz István segédhivatali aligazga- tóul és Baltai Gusztáv tiszteletbeli segédhivatali aligazgatóul.

A közmunka- és közlekedési magyar királyi miniszter Fuch Károly, vasuti üzleti hivatalnokot, vasuti és hajózási biztossá nevezte ki.

Levelezés.

Árkos, (Háromszék), május 13-án 1867. — Kérdeztünk kell: vajlon némely nyíl, mely az os- tromállapotok korából maradt nyakunkon: miért nem tágnul, s miért éppen nem szűnik meg? hiszen az alkotmány létrejövetelét felől ma már senki se kétkedik, s az e felől jóakarát működését egyfelől észlelvén a nép, s különösen annak értelmisége, mely a népre csilapítólag, s megnyugtatólag képes mindig hatni; másfelől a gyűlöletes féltékenység által reauk nyomott állapot tágulásáról, elenyészte- séről semmi intézkedés nem lévén: ez a legbizan- tobb politikai kétoldalúság. Hiszen ez tán nem pár- duezbor, melynek tarkaságát elválogtatni ne lehes- sen! Fegyvert tartani ma ki ellen tilos? a király ellen? ennek nincs értelme egy alkotmányos irányu király ellen; a magyar miniszterium ellen? ez volna aztán a fogalmak fogalma!

A székegy azt szokta mondani, mikor valaki- től, kellemetlen hatásával együtt, menekedni óhajt: „Takarodjék nyúl bokrosból!“ És ezt mondja a zsandár és finácuzrendszerrel is. Az első elég is helyettesíthetné a kibővített pandurság; a második- nak hirepora se maradjon, mivel alássa és meg- fojtja az élehetes kútfejt, a szabad ipart és üzletet. Viszont mondanunk kell: bokrosból! azaz, helyeg- törvényestől, mely nem egyéb nyílgnél ott, hol va- laki lépni akar. Hallottunk a hongyülésen óhajtsi kifejezést a pénzügyi rendszer megszüntetéséről, és a szabad ipar helyreállításáról: és ez egy igen böles honatyai felszólalás, melynek eredményét bi- zony szabadító messiásképp várja a nép. Nemcsak az én tollamból merülnek fel ezek, hanem minden- kinek lelkéből. S ugyanazért kérem a szerkesztő- séget, e soraimat nem kicsinyleni, levelemet félre nem dobni; hogy hasson a szó mind oda, a hová kell, mert a népérdek az a nem csekélység, me- lyen alapul az országos lét. Mi itt intézkedhetünk megyehatóságilag külön minden megyében, tér nyíl- ván reá; de az említett nyílgyűltől csak felsőbb intézkedés szabadithat meg, mit tisztelettel el is várunk. *)

Felszólalásomhoz mellékelem — egy füst alatt — egy kis értesítésemet a székegyföldi oláhok- ról. Ők ugyanis általánosán magyarul beszélnek, magyarul, mert oláhu nem tudnak, a századik ha igen; haneha a havas-széleken tömöttében, nem szórványosan. Történt nem régen Vargyason, hogy az ottani oláh ekklezsia által épített templomot fel kellett szentelni; de a pap nem tudván magyarul, a hallgatók pedig nem tudván oláhu, a pap az ottani unitárius papot hívta fel prédikálni magyarul. Azután meghalván az oláh pap fia, e felett is pré- dikálni az unitárius pap hivatott fel, s az unitárius

*) Mind hazai felelős kormányunk, mind országgyűlé- sünk olyan, melytől valóban csak bizalommal s türelemmel várhatjuk mindazt, mit hazánk s népei érdeke s jóléte, bol- dogága követel, s egyszerre minden áldás — mit méltán só- várog a nép — nem ömölhet ránk, ennek bizonyára csak az idő rövidsége s a közel multból örökölt sulyos körülmények hatalma szolgál okul. Kérjük is a népet megnyugtanni, s bizal- mást szilárdítani. Ez minden hazafi kötelessége!

Szerk.

iskolatanló végezte — iskolás gyermekeivel együtt — a magyar éneklést. Ezek kedves vendégek voltak az oláh hallgatók előtt. Kiss Mihály.

Dézsakna. Ezen vidéken tudjuk, de hírlapból még eddig nem olvastuk, hogy e f. év január 10-kén Dézs szomszédságában Alörön Nissel Eisek nevű süket és vak izraelitához, ki csak nője és egy szolgálójával lakott, süét éjjel rablók törtek be, s maguk biztosítása végett mind a három áldozatukat kezeiken és lábaikon összekötözték, s fejeiket ruba- és ágyneművel betakarván, 12 sor gyűgyöt, 4 aranygyűrűt, 7 ezüstkanalat, 300 frtot húszas- és tallérban, 200 frtot ezüst 10 krajczárosokban és 37 frtot papír pénzben rabolva, még eddig elé nyom nélkül távoztak el. Tudva van ugyan, hogy az elküvetett rablás napja déltánján egy, ivás végett Deutsch nevű dézsi zsidó csaplórosához (ki arról nevezetes, hogy leányát egy ezeltől 7—8 évvel munkácsra ítélte s közelebből kiszabadult zsidó rablóhoz adta nőül) bemenni szándékozó zsidó kocsis, mielőtt belépett volna, az ivó szoba ajtajában belülről ezen zsidóul mondott szavakat hallotta: „hisz az süket és vak, az asszony öreg s a szolgáló gyámoltalan.” Tudva van, hogy ezeket a belépett, de a meglepetett gazda által ital nélkül haragosan elutasított kocsis csak az elküvetett rablás utáni napon tudván értelmezni, azokat el is mondá a szerencsétlen kirablott Dézsán lakó nókájának, s ennek többszöri kérésére az alaposan gyanúsított csaplórosnál, ennek szabadlábni hagyása mellett meg is történt ugyan a nyomozás és házmotálás, de siker nélkül; már t. i. a kirablott, de nem a rablókra nézve, mert alig egy hó múlva Fehérvárt egy dúsnak hírelt zsidó fosztatott meg óráhoszont szíve tájára csepegtetett pecsétviasz általi kínzások után 4—5000 forintjától.

Ujabbon pedig ápril 3-kán reggel dézsaknai sebész Bartha Jánosnak — házúró ebe három versen meghusult kísérlet után negyedszeri mérgezés által előbb elpusztítottán — lakába éjeli 12 órakor 6 rabló rontott be, s elébb öt lábáról leütven, nőjével s egyetlen szolgálójával, ad norman Alör, megkötözték, s hogy a véle magyarul, de egymás között zsidóul beszélő, 3 gyújtott lámpával ellátott rablókat föl ne ismerje, durva fenyegetésekkel földre nézni kényszerítve, hasra fektették, s mind a három lakó fejét pokróczokkal befedve, mintegy 7000 frtot érő, sok helyről s külföldről érvágásokkal gyűjtött pénz, arany, ezüst, ruha és fehérműből kifosztották, s azután egyfogatu szekeren mai napig még nyom nélkül eltűntek. Hozzasz kinlódás után sikerült az asszonynak előbb magát, azután férjét kötelekeiből feloldani, s ennek „tolvaj, gyilkos” kiáltásaira megjelenő a jegyző, felmérte az azon éjeli esősz által felismerhetett friss szekér és lo nyomokat a sebész laka és Salamon zsidó boltja előtt, mely utóbbi előtt a szekér megfordulni látszott, de vagy meglepetésében, vagy a minden rendezett helységben szokásos éjeli örök hiánya miatt nem volt képes, mint kellett volna, a nyomok irányában üldözőket küldeni. Másnap reggel megjelent a vizsgáló bizottmány a sebész lakában, jegyző könyvre vette a látott- és hallottakat, befogatta a helybeliek közül a sebész által felismertnek mondottakat, a nélkül azonban, hogy ezek lakjait megmozgató czelszerűnek látszó volna; s azon kérdésre: „miért nem küld a bizottmány a rablók után minden irányban nyomozókat?” Megmagyarázta a paragrafust, mely szerint az üldözés költségeinek fedezésére nem csak nekje, de az egész megyének sinosen pénze és egyéne rendelkezés alatt; s lön az eredmény az, hogy a gazok iránt igen humanus paragrafusok sértetlenül, a sebész a kirablással, az egész vidék rettegetésével és föllegyverzési készülettel, a rablók pedig tán kellő üldözés nélkül, de — ha még eddig tul nem adtak rajta — a rablott tárgyak birtokában maradtak.

Mi azt mondjuk, hogy: ha a községek belbiztonsága és a községi vagyon kezelése tekintetében még soká nem fognak rendezkedni, s a paragrafusos rendszer helyett, bár a közbiztonság érdekében, nem hozatják be a panduros rendszert, mely szerint a büntények felderítése nem irott utastás után, s nem is csak a károsult körében, hanem a persecutornak egyéni meggyőződéséből és tapasztalatból folyó szabad működése és a közvélemény útmutatása alapján, és szorosan a gyanusok és kereset nélküli gsebftírozóknak nyomunkban keresessék a Királyhágón innen is úgy, mint tul van; oda jutunk, hogy élet- és vagyanbátorságunk csak a hetenként még mindig híven megérkező s különbnél különféle bécsi extra rendeleteket tartalmazó Verordnungs-Blattokban maradand meg.

Büntető codexünk, kapcsolatban fenytő rendszertünkkel az átalakult kor, és változott néperköcsök kíváncsihoz képest sietőleg megvizsgálándók, és czelszerűen átdömitandók aként, hogy lehetőleg meggátolják legyenek a kiszabott büntetés kiállása után kiszabadult fegyenczeknek a népet demoralizáló visszaesései. *) Cs.

KÜLFÖLD.

— A „Fremdenblatt” írja: „Akár létrehozza Napoleon a congressust, akár nem, annyi bizonyos, hogy Európa legkitűnőbb fejedelmeit a jövő hetek-

ben maga köré gyűjtendő. Mily könnyen vezethetnek ezen találkozások oly közlekedésekre, melyek nem egyeznek a hatalmasságok egymásközi viszonyának mai állásával. E tekintetben különösen Gortschakoff hg látogatása érdemel kitűnő figyelmet, mely miniszter még elébb érkezik Párisba, mint maga a császár. Ha Franciaországának sikerül elválasztani Oroszországot Poroszországtól, vagy mindkettőt megnyerni a maga részére, ugy a keleti kérdés könnyen léphet oly stadiumba, melyre, ki vált Austriának, teljes figyelmét kellene fordítani. Ha Francia- és Oroszország együttesen akarnak fellépni a keleten, ott elég alkalmuk nyílik, hogy egymásnak a jó szolgálatokat kölcsönösen megjutalmazzák. Hogy mily fontosságot tulajdonítanak a tuileriákban a császár látogatásának, kitűnik a hírekből, minő előkészületeket tesznek fogadtatására. Napoleon a legmegbízhatóbb forrásokból keresett tudósításokat minden apró részlet iránt a császár életmódját illetőleg, hogy minden legkisebb kívánságát megelőzze. Mi a látogatás politikai czélját illeti, a nézetek a Párisból érkező hírekben igen eltérnek? Némelyek azt állítják, hogy szövetségi szerződésről van szó Francia és Oroszország között; mások azt beszélék, hogy Sándor császár azért jő, hogy Francia-, Porosz- és Oroszország közt közlekedést hozzon létre. Több lap egyike is, másikat is tagadja, s minden megmarad a statusquo-ban, azaz: az alattomos bosznvágy tovább tápláltaik a Rajnán innen és a Rajnán tul, vagy miként egy párisi lap magát kifejezi: „rá fogunk éni foglalkozni Poroszország terjeszkedésével s Oroszország fenyegetéseivel.”

ANGOLORSZÁG. Az ellenzék a kormánynak a parlamentben kivívott sikere fölött igen elkedvetlenedett; Gladstone nyilatkozatából leginkább kiki az, melyet az iparosok egy küldöttségéhez intézett, mely bizalmi nyilatkozmányokat nyújtott neki át néhány iparvárosból. Gladstone azt mondá, hogy a billt nem jelen alakjában nem tekintheti megoldásnak, és hogy azt ostromolni nem szabad megszüntetni. A szintén jelenvolt Bright azon meggyőződést fejezte ki, hogy ha csak az országban jó sok meeting fog tartatni, a jelenlegi bill végül mégis csak meg fog változni. A meetingek és üntetések egyhamar pedig nem fognak véget éni, a kormány meg maga részéről elveihez rendületlenül ragaszkodik.

FRANCZIAORSZÁG. Páris, május 15. A mai „Moniteur” constatálja, hogy a londoni conferentia határozatát mind a francia kamarában, mind külföldön jól fogadták. Franciaország — ugymond szerencsét kívánhat magának ahoz, hogy az 1815-ki ellenséges hatalmak a más korból való bizalmatlanság emléktét lerombolják. A „Moniteur” azzal végzi, hogy remélhető, miszerint nem fogja semmi megzavarni a világtárlat kifejlődését, melynek eredményei növekvésben vannak, s a mely oly számos koronás főnek Párisba jövetelét idézi elő.

Dentunál, valószínűleg egy francia által irt röpirat jelent meg, melynek czime: „Le programme de la Bohème et l'état autrichien,” s mely a párisi sajtóban viszhangra talál és igen alkalmas arra, a francia közönséget aziránt felvilágosítani, hogy a cseh kérdés — nem létezik. A véletlen játéka volt, hogy ezen foederatio ellenes irat épp akkor jelenjék meg, midőn Palacki és Rieger Párisba érkeztek, otthon vesztett ügyükért propagandát csinálni. — Az uralkodók látogatása Párisban nagy jelentőségűvé válhatik, ha Napoleonnak sikerül azt a congressust jellemével felruházni. Hogy ily terv forog fenn, már abból is kitűnik, hogy több elsőd miniszter meg Párisba, és figyelemreméltó, hogy ma táviratilag megerősítették, miszerint Gortschakoff hg a Szajna városba megy, hová a porosz koronahg már a legközelebbi napokban indul.

Napoleon császár Moustier marquishez sajátkezűleg irt levelet intézett, melyben üdvözlí, hogy annyi tapintattal, gyorsasággal és oly döntőleg kedvező eredményt ért el.

OLASZORSZÁG. Róma, május 8. D'Andrea bibornok egy levelet intézett a pápához, melyben kéri, hogy az ellene hozott ítélet vagy visszavonás, vagy ellene rendes per indíttassék. A bibornokot itt még egyideig az ajtó előtt imádkoztatni akarják, s azt hiszik, hogy aztán valami eclatans bírbauatra és vezeklésre bírandják. Legutóbbi védelmi iratát páter Passaglia szerkesztette, s ebből azt következtetik, hogy ennél is megkezdődött az elváltoztatás.

Garibaldi még mindig Róma ellen tervez, s most egy hazafias kölcsönt boesát ki, mely 100 frankos részvények alapján azon eszközök megszerzéséhez segítse, melyekkel a keresztes háborút megindíthatja.

NÉMETORSZÁG. Berlin, május 16. A „Prov. Corr.” írja: „Azon viszonyok, melyek mellett Francia- és Poroszország közt a barátságos egyetértés újra biztosítva van, — magukban foglalják a kezességet aziránt, hogy mind a két fél öszintén akarja a békés politikát követni. A béke politikája a királynak és Európa leghatalmasabb fejedelmeinek a világkiállításra utazása által újabb szentesítést nyer. — A szövetségi alkotmány valószínűleg június végén fog kibírdettetni.”

Münchenből írják, hogy Hohentlohe hg állása komolyan meg van ingatva. Politikai és másféle viszonyok egyaránt eszközölték azt, hogy a hivatalát nagy szavak és ígéretek mellett elfoglalt

minisztert fölsőlegessé tegyék; többet ígért, mint mennyit teljesíteni képes, s most fennt és alant egyaránt veszve van népszerűsége. Az udvar csak kedvező alkalomra vár, hogy felmentse „nehéz és háládatlan” feladatától, ha ugyan lemondása által meg nem kiméli magát ő hercegsége ez utolsó kellemtelenségtől.

A „Weser Zig” jól értesült berlini levelezője írja: „Az 1815-ki szerződés aláírói közül azok is föl fognak szólitatni a jelenlegi semlegességi szerződés aláírására, kik a londoni conferentian nem voltak képviselve. Az azonban nem állapított meg, hogy a londoni szerződés fenntartása európai érdekű kérdésé ismertessék el, és hogy annak megsértése casus belli-nek tekintendő.”

TÖRÖKORSZÁG. Konstantinápoly. Az egyiptomi alkirályt ide várják, mivel t. i. megértették, hogy idejőtte kellemes volna a szultán előtt s megkönnyítené a nehézségek elhárítását, melyek még mindig akadályozzák a Nubar basa követte egyesség megkötését. Az alkirály tehát még mielőtt Párisba utaznék, jö ide. A szultán Ali basának egy nagy földbirtokot ajándékozott Macedoniában, mely azt mondják, százezer frankot jövedelmez évenként. — Nehrimán Khan persa tbk, ki keresztén hite daczára ily magas polczra emelkedett, keresztül utazik Franciaországba, hogy a persa sereg számára szükséges hátultöltő puska-mennyiséget bevásárolja.

OROSZORSZÁG. Az „A. A. Zig” szerint Szt. Péterváron csakugyan elhatározták vala, hogy a nyugati háboru kiűrése esetében az osztrák határ közelében nagyobb figyelő hadtestet fognak felállítani, mely a Beust által ígért semlegességet ellenőrizze. A birodalom különböző részeiből — írják továbbá — a Pruth környékére rendelt s utban levő csapatokhoz ujabbon azon parancsot küldék, hogy állapodjanak meg azon állomásokon, hol a parancs éri, s ott várják be a további rendeleteket.

AMÉRIKA. Newyorki táviratok szerint Miksa császár nem került Queretaro bevételé alkalmával Porfirio Diaz kezei közé, hanem néhányad magával elmenekült s kitette magát azon veszélynek, hogy bolyongásai közben felvad indian guerrillák hatalmába kerüljön, kik aligha fogják bosznvágyukat az elnök rendeleteinek alárendelni.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Királyi biztos ő nmlga Erdély egy részét még e hó folytán beutazni szándékozván, s czélból f. hó 23-kán Marosvásárhelyre, onnan Brasóba és Szebenbe utazand, mely városokban egy napot időzend, s megállapodásokra kisebb időközöket számítva, több pontot érintend, s Balázsfalván át Kolozsvárra e hó 31-kén, érkezik vissza.

A kolozsvári képviselői állásra beadott szavazatok tegnapelőtt este összeszámláltván, gróf Eszterházy Kálmán 812 szavazattal a Hajós Jánosra esett 248 szavazat ellenében e város képviselőjül jelentetett ki.

Az unitárium kollégium ifjúsága f. hó 18-dikán tartotta májálisát, melynek az idő nemigen kedvezett, s azért este a redout-termébe kerekedett a fiatalság és a meghívott vendégek díszes koszoruja, hol aztán tánczra kelve vigasztalták magokat az idő mostohasága ellen. A kedélyes estély folytán azon kintintetésben részesült a fiatalság, hogy meghívására kir. biztos ő nmlga is szerencsétlente becses megjelenésével, kit Nagy Lajos tanár köszöntött egy alkalmi beszéddel, melyre ő nmlga szokott kedves modorával felelt, s az éterembe való meghívást is szíveskedvén elfogadni, Ferencz Józsi helybeli unit. lelkész egy szép toasztal üdvözlé ő nmlgát, melyre a gr. felelvén éltette az ifjúságot, mint a jövő munkáit, mint a haza reményének sarjait.

* Felháborító esemény. Eppen most jut hozzánk gróf Mikes Benedek hazánkfia tudósítása Zaboláról, melyszerint ottan e hó 17-kén a finánczok sólópáson kapott hét-nyolcz embert, kik pedig azonnal megadták magukat, s ellentállással kihívólag okot nem adtak, kegyetlenül öszszelűdözték. Az egyiket, Kozma László, szabadságos katonát már eltemették; a másik Szabó János a levél keltékor haladoklott, s a többiek kisebb-nagyobb sebben fektésznek. Ha valaha, ugy e val kegyetlenségért azonnal a legsietőbben elégtétel szolgáltaandó, s nem is kételkedünk, hogy haladéktalanul megtétetnek a szükséges hivatalos lépések. A finánczok ellenében eddig is legyőzhetlen vala a székely nép ellenszenvé, s ez eset után, mely a legrosszabb időben következik be, a jó Isten tudja hová fejlődhetik az ingerültség. Szerencsére kir. biztos ő nagyméltósága kormányzása alatt nem várhatunk egyebet, mint gyors, erélyes és tapintatos intézkedést, s e reményben tán lehetne csendesítőleg hatni a nép kedélyére, nehogy visszatorlásra ingerüljön. Mi mindenesetre eclatans elégtételre számítunk a kormány részéről.

— Nyilatkozat. A kolozsvári második képviselő megválasztása érdekében, folyó május 17-kén, a városi redouteben tartott értekezlet folyamáról, ma vett értesülés, illetőleg figyelemztetés nyomán, mellőzhétlennek ismerem nyilvánosságra hozni, hogy a jelöltségűli vizsgálóelemnek szükségessége, czél- vagy időszorúsága felől előleges értekeződésbe egyáltalában senkivel sem bocsátkozván, elhatározásom, melynek alapján a visszalépés

történt, egy-évi meggyőződésémnek közvetlen kifolyása volt. Kolozsvárt, május 19. 1867. Lugosi József.

— Nyilatkozat. A „Székely Néplap”-ban megjelent és a „Kolozsvári Közlöny”-ben, ugy a „Pesti Napló”-ban is megemlített marosvásárhelyi követjelöltségem minden hírem, tudtom és beleegyezésem nélkül vétetvén föl; én magam és a közönség iránti kötelességemnek ismerem nyilvánítani, hogy ezen légből kapott újdonságot az alaptalan mistificatiok, epés kifakadások és féltékenkedő izgatások teljes megszüntetése végett részemről egyszerű mindenkorra határozottan visszautasítom. M. Váshelyt, május 18. 1867. Lázár Ádám.

— Kolmbácsi legyek. Déva környékére egész Piskiig már mult hó 28-án nagy csoport kolmbácsi légy érkezett s lepte el a vidéket, a gazdák igen megdöbbsentek, marháikat istálón tartották, mezeimunkát éjjel lámpánál végeztek, akkor is folytonosan füstöt bocsájtva. E mérges legyek támadása miatt még az emberek is nappal alig járhattak a szabadban, azonban néhány nap múlva a légkör meghűltével a vidék megmenekedett e kártékony rovaroktól.

— A hivatalos „B. P. K.” s utána több lap közli Trefort következő levelét: Van szerencsém azon tisztelt képviselő urakkal, kik a vasuti ügyben a közlekedési miniszter urnak átnyújtott memorandumot velem együtt aláírták, annak hozzám intézett következő levelét közölni.

„A Nagyságod s több érdektársai által hozam beadott emlékirat alapján, melylyel a pest-miskolci, az erdélyi, az alföld-fiumei s debreczeni szathmár-mármaros szigeti vasutvonalok mielőbbi kiépítését szorgalmazzák, értesitem Nagyságodat, hogy azon előterjesztésben, melyet legközelebb a vasutak tárgyában az országgyűlésnek teendek, ezen ajánlott négy vonal is benn van foglalva.”

Felhívom egyuttal, hogy erről az emlékiratol aláírt többi érdektársait is értesíteni sziveskedjék. Budán, 1867. évi május hó 8-kán.

Gróf Mikó Imre.

Örömmel üdvözlöm a miniszter ur e nyilatkozatában a közgazdasági érdekek méltánylásának kifejezését, s a parlamentarizmus szellemének kifolyását.

Trefort Ágoston, Békésmegye, gyomai választókerület országgyűlési képviselője.

— Ö Felsége e hó 17-kén Bécsbe rándult a reichsrath megnyitása végett.

A koronázás határnapján, hir szerint, egy közelebbi minisztertanácsban június hó 6-dikán kiűzve.

A királyi udvar közelebbi elhatározás szerint a dualismus elfogadott elve szerint minden évben 4 hónapot fog Magyarországon tölteni, két hónapot nyár folytán felváltva Budán és Gödöllőn, két hónapot ősszel Budán. A farsangi időszakot ismét minden 2-dik évben egészen Budán, mikor az őszi ittmulatás elmarad.

— Ö Felsége a Szentgáli 40 elítéltnék megkegyelmeztet.

Ki helyettesítse a nádort a koronázás szertartásánál? Ezen kérdés merült fel, miután régi szokás szerint az országprimásával a nádor együtt tette a már föltek király fejére a koronát, nádorunk pedig nincs. Először az országbíró nézték ki e tisztségre, de kinevezett hivatalnok lévén, ettől csakhamar eltértek, s abban történt a megállapodás, hogy arra valami királyi férfit kell kismemelni. S így történt, hogy Deák Ferenczet hozták ajánlatba, mit ő Felsége is jóváhagyott. De ez szerényen visszautasította e kintintetést. Ujabb tanácskozások után végre Andrássy gr. miniszterelnök bizatott meg nádor helyettesítésével.

Gr. Andrássy miniszterelnök a s. a. u. helyi kerületben egyhangulag képviselővé választott.

A koronázási érme már teljesen elkészült. Az országgyűlés minden tagja egy arany s két ezüst érmet fog kapni.

A primás instellatója e hó 16-án nagy ünnepélyességgel ment végbe Esztergamban. Az ünnepélyt emelték jelenlétükkel az egri érsek, Bonnaz, Peitler, Szecey, Fogarassy, Jekelfalussy és Zalka püspökök, a pannonhalmi apát; a világiak közül Cziráky, Eszterházy, Zichy, Szapáry stb. grófok. Az összes vendégek száma 500-ra rugott. A megelőző estén a város ki volt világítva. A primás megszemlélte a kivilágítást és mindenütt ovatiókkal fogadtatt. Dölbén a primási palotában, a papnöveldeben és fűrdövendégében 400 terítékt ebéd volt. A képviselőház számos tagjai (közülük Deák Ferencz) táviratilag üdvözlötték a primást.

A bécsi reichsrath elnökévé Giskra, alelnökeivé Hopfen és Zismialkovsky nevezettek ki.

Bécs erősítését a bécsi lapok minden porotestatiója daczára, megkezdették. A földmunkálatoknál 1200 munkás foglalkozik, ezek között 500 volt mexikói önkénytes.

Brassó s más száz városok is diszlovagokat fognak küldeni a koronázásra, még pedig régi száz öltözékben.

(Necrolog.) Micleán Teréz saját, — leányai: Karolina és Teréz, ugy szintén a távollevő testvérek és rokonok nevében megdöbbsent szívvel s mély fájdalommal jelenti, hogy szeretett férje, az illetőknek gyöngéd lelku édes atyja, testvére, rokona, botházi idősb Szarvadi Károly, élete 55-ik, házasságuk 26-ik évében, folyó hó 14-én, alig

pár napig tartott rohamos agy-gyulladás következtében kipótolhatlan vesztésükre meghalt. Kik őt közelebbről ismerték, jól tudják, hogy benne egy ritka becsületességi, nemzete sorsán önzéstelen szeretettel csillogó, s egész életét lankadatlan munkásságban eltöltött férfi hullott ki sorakból. De a közrészvét fájdalma, mely ösmerősei szívéből, setét fellegként, száll ravatala fölébe, mint egy keserű csöpp a nagy oceánban, oly parányi azon fájdalomhoz mérve, melyet családja érez, midőn benne támaszát, gyámolat, fejét, koronáját veszíti és siratja. Nehéz bánatában vigasztalást csupán attól vár, ki ha sebet ejt, azt be is gyógyítja: a könyörtől Istentől: Béke poraira!

— A Margit szigetén nagyszerű építkezések folynak, több magán nyaraló mellett, melyek 30 év múlva a birtokos hercegi család színe színe, 3 vendéglő és ferdőházak emelnek. Az arctei kút már 65 ölnyre ki van ásva, s a 35 R. fok hősegi ásványvíz oly nagy mennyiségben lövel fel, hogy 24 óra alatt 100,000 akot ad.

— Reményi várás-hegedijével még a törököket is elbűvölte, a szultán előtt háromszor játszott, mi oly kitűnő, minőben kevés európai művész részese. Gazdag ajándékok mellett a Medcsidiek érdemjellel is feldíszítették.

— A magyar történelmi társulat ma tartotta meg alakító közgyűlését, melyen a hazának visszaadott Horváth M. elnök, s egy szép beszédben fejté fel a társulat célját és feladatát. Az alapszabályok megállapításán, a miniszteriumhoz felterjesztették, s mielőtt azok megerősítve lennének, azonnal egybehívatták az első közgyűlést, mikor a társulat szervezői magát, meg fogja kezdeni működésük irányú munkáját.

— Valjón Ausztria fog-e elveszni Magyarországon, vagy ez amabban? ezen kérdést fejtegeti

V. Maniu úr a „Romanul”-ban. Reméli, hogy a magyarok ezuttal nem fognak magyarizálni, s a románok sem fogják nemzetiségüket elveszíteni. „Poroszországgal szövetségbe, 15 nap múlva Párisban leszünk,” így nyilatkozott közelebb Ger-gely Tóbiás román hadügyminiszter többek előtt, egy nyilvános helyen. A „Perseveranza” bukaresti lap felkapta ezt a nyilatkozatot; innen átvette a „Romanul” is és olyan vihart kerekített a hadügyminiszter feje fölé, hogy állomását kénytelen leendő elhagyni. Romániának a kitörendő háborúban, szerintük semleges helyzetben kell maradni. „A hadügyminiszter nyilatkozata olyan kihívás, melynek nem lehet más célja, mint a nemes Franciaországot, Románia ügyének állhatatos barátját megsérteni, veti utána a „Romanul.” Tóbiás urat a vörösek mindennap megtámadják, legközelebb Narvaezhez hasonlítják.

KÖZGAZDASÁG.

227. sz. 1867.

Felhívás

Erdély kőbánya-tulajdonosaihoz.

A nagyméltóságú magyar kir. kereskedelmi miniszterium f. é. ápril 29 én 912. sz. a. kelt leiratában értesített alólt kereskedelmi- és iparkamarát, hogy a cs. kir. osztrák művészeti és iparmuzeum, az építő kövekkel iparág emelése tekintetéből, az egész birodalom azon kőveiből, melyek az építészeti vagy szobrászati céljából nagyobb mennyiségben nyertek, gyűjteményt szándékoznak létesíteni, ez ötletből a nagyméltóságú magyar kir. kereskedelmi miniszter úr is intézkedett, hogy a magyar nemzeti muzeum érdekében működő magyar földtani társulat hasonló gyűjteményt létesítsen.

Mindenemlé kőbányákkal bővelkedő hazánkat tekintve, a fennebbi tervnek czélzertűségét, félreismerni nem lehet, s alólt kereskedelmi és iparkamara hazafi kötelességének tartja, az alkalommal az erdélyi országos muzeumot is egy ily gyűjteménnyel gazdagítani.

Azért ezennel egész illedelemmel felkéri a kőbánya-tulajdonosokat, hogy bányatermesztvényeikből, a kereskedelmi és iparkamarához Kolozsvárra, czimezve, próbadarabokat beküldeni sziveskedjenek, a mire vonatkozólag következő pontokat kéri figyelemmel tartani:

1) a beküldendő próba minden kőnemből 4 példányból álljon, minden példány pedig legyen 4 hüvelyk széles, 6 hüvelyk hosszú és mintegy 2 hüvelyk vastag, felső lapján kicsiszolva.

2) Feladandó a beküldött kőnemek helyi elnevezése, továbbá a kötelep terjedelme és a darabok nagysága, a minőkben a kö rendesen történi szokott, végre ülének ára a termelés helyszínén.

3) A kő keménységének megpróbálása végett szükséges a fennebbi 4 darabon kívül még mind-egyik nemből több kőcska-darabot küldeni, melyek nagysága 3 köbhüvelyknél kisebb és 6-nál nagyobb nem lehet. Ezek minden oldalán kisimítandók s a szögletek lebető élesre metszendők. Ily kőcska minden nemből legalább 8 kivántatik.

Miután a nagyméltóságú kir. kereskedelmi miniszterium által czélba vett intézkedés maguk a kőbánya-tulajdonosok érdekét is közel érinti, alólt kereskedelmi és iparkamara reméli, miszerint e felhívás folytán a kőbánya tulajdonosok részéről azon kellemes helyzetbe fog tétetni, hogy említett két hazai intézetünket nagyszámú épületgyűjteménnyel fogja gazdagítani.

A kereskedelmi és iparkamara Kolozsvárra, május 15-én, 1867. Dietrich Samu, s. k. Gáman Zsigmond, s. k. elnök. titkár.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Május 20-án: 5% Metaliques 100 frt 60.—. 5% Nemzeti kölcsön 100 frt 70.50. Kamat 62.40. 1860. Kölcsön 88.40. Bankrészvény 715.—. Hitelintézeti részvény 200 frt 181.20. London 10 ft st. 100 frt 23 1/2, kr 126.80. Ezüst 124.85. Cs. királyi arany 5.99.

Május 17-kén: Földtehermentési kötvény Magyarországi 71.75. Erdélyi 67.75.

UJ POSTA.

— Páris, május 17. A „Patrie” biztosan állítja, hogy a francia páncélos hajóraj Kronstadt-ba fog menni, meghívandó az orosz hajóhadat egy a Brest- és Cherbourgban tartott tengerészeti ünnepélyhez hasonlóra.

— Párisból írják, hogy a hadsereg-ügyi bizottság 18 szavazatból 14 szavazattal azt határozta, hogy a 800,000 főből álló állandó hadsereg helyett 500,000 főből álló legyen 9 évi szolgálati idővel.

— Az „Allg. Ztg.” darmstadti tudósítója je-enti, hogy a dél-német államok jövő héten Münchenben értekezletet tartanak, mely értekezlet főképpen Dél-Németország politikai szervezésével foglalkozik.

— A krétai ügyben ismét felszólaltak a hatalmak, köztük Anglia is jegyzéket intézván a portához.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DÁNIEL.

10258. 1867.

(182)

(1—3)

Pályázati hirdetmény.

A bécsi egyetem orvos-sebészeti osztályánál, sebész műtői kitépeztetésre a hazai pénzalapból fizetendő 315 forint évi javadalom, és 63 forint szálláspénzzel egy erdélyi orvosnövendék számára rendszeresített, a jövő oskolai év, az az idei october havától kezdve, két évig tartó ösztöndíj alapítvány üresedésbe jöven; ennek elnye-résére, a pályázat ezenel kihirdetettik.

Az ezt elnyerni obajó orvosdoktorok, kik még a folyó év július hava folytán a nevezett egyetem sebészstanáránál a tájbonzetanból egy vizsgát tenni tartoznak, oda ntasittatnak, hogy ezen vizsgálat eredményéről, továbbá születési és jelenlegi lak-helyről, nemzetiségéről és hazai nyelvek ösméretéről szóló bizonyítványokkal, mint színte a tudori oklevelekkel ellátott folyamodványokat folyó 1867-dik év augusztus hó 15-keig ezen királyi Főkörmányszékhez adják be és eziránti kérelmekhez még azon kötelezvényeket is mellékeljék; hogy ezen ösztöndíj elnyerése, és a sebész műtői tanulmányok bevégezése után orvosi szolgálataikat legalább is tízévig Erdélynek bazá-joknak fogják szentelni.

Az erdélyi királyi Főkörmányszéktől, kelt Kolozsvárra, 1867 május hó 5 kén.

Sz. 67. 1867.

Hirdetés.

A nagyméltóságú magyar kir. pénzügyminiszteriumnak szándéka lévén, a pénz-ügyi szolgálat alsóbb fokainak képeztetést és a hivatalos nyelvet értő egyénekkel el-látását, e czélból folyó hó 1-ről kelt, és a hivatalos „Buda-pesti Közlönynek” 47. számában közzétett hirdetése értelmében, több oly ifju egyéneknek szándékozik gya-korlatra felvenni, kik magukat az alsóbb pénzügyi szolgálatban kiképezni szándé-koznak.

Ezenek folytán az említett hirdetés 11. pontja szerént részemre engedélyezett hatáskör alapján felkivántam mindazon ifjakat — kik magokat a pénzügyi szolgálat alsóbb fokainak valamely Erdélyben felállított pénzügyi közege kikepezni, és ké-sőbbre alkalmaztatni obajtanák — szölni, hogy az érintett miniszteri hirdetés értel-mében felszerelt kérvényeiket legkésőbb folyó hó utolsó napjáig egyenesen hozzám beküldeni el ne mulasszák.

Nagy-Szeben, május 12 én, 1867.

A magyar kir. pénzügyminiszteri biztos Erdélyben

HORVÁTH SÁNDOR.

Sz. 1317. 1867.

(171)

(3—3)

polg.

Hirdetmény.

Nemes Kolozsmegye id. törvényszéke közhírré teszi, hogy a gr. Haller Gáborné br. Bornemisza Józefa esdőtömegéhez tartozó, Sz. Fencsen lévő 3/8 rész liztelő malomnak ehez tartozó molnárak és malombel 3/8 részének, melyek a törvényszé-kileg elfogadott leltári becsü szerint összesen 2761 ft 25 kr o. é. vannak becsülve, bírói árverése mege-gedetik, és annak az elfogadott feltételek szerént leendő foga-natosulására, két határnap tűzetik ki, a helyszínén Sz. Fencsen 1867 május 20-dik, és június 24 kén d. e. 9 óran kezdődölge.

Miután a venni szándékozó oly hozzáadással értesíttetnek, hogy a becsü 10% bánaipénzzel az árverési biztoshoz letenni tartoznak, és hogy a többi árverési feltéte-leket ezen törvényszék levéltárában megtekinthetik, és lemasolthatják.

Nemes Kolozsmegye törvényszékének 1867 ápril 9-kén tartott üléséből.

NEM HIVATALOS.

(18)

ÉRTESÍTÉS.

(17—20)

Miután az urbéri és tizedkarpótlási utalványokra adandó obligatiokat csupán Nagy-Szebenben lehet kivenni, — s ez okon vagy a költséges odautazás, vagy pedig megbízásuk útján elintézés esetében a leszámítás kikerülhetlen, — ez-okon alólt egész tisztelettel jelenem a t. cz. birtokos uraknak, hogy a bécsi napi cursuson alól egy százalékkal kifizetem az utalványokat, — a kész obligati-akat pedig egy százezeren alól is veszem, s ezek realisáltatását levél útján is el-intézem. Mindenféle couponokat teljes értékükben, s minden levonás nél-kül fizetek. Kelt Kolozsvárra, január 10-én, 1867.

EISENBERGER LIPÓT.

(179)

Báznai fürdő.

Medgyes mellett Erdélyben.

Megnyilt május 19-kén 1867.

A báznai jod- és brom tartalmú sósfürdő, melyek sok ezer szenvedő-nek adtak már vissza tökéletes egészségét, gyógyhatásuaknak bizonyultak be különösen a köszvény és csúsz minden nemei ellen, serofula, a csuklók idő-szaki gyuladása, a tagok zsugorodása, az idegek összehuzódása, az anyaméh-beni viztolulás és időszakos gyuladása, dysmenorrhoe, amenorrhoe, mercurialis bajok, megrögzött syphilis, aranyér ellen sat.

Ezen tökéletesen megújított, kellemes sétatellyel és új kerttel ellátott, egy igen kellemes völgyben fekvő (erdők és hegységek körülvev) gyógyhely, a legnagyobb kényelemmel van berendezve; (2—300 családra) tiszta, egés-séges és kényelmes lakással, jó és olcsó étellel és itallal (valamint a legki-tűnőbb ásványvizekkel), pontos szolgálattal, orvosi segélyvel van ellátva; 14 különböző nyelvű hirdap, zene, táncz és másféle multságok, naponkénti köz-lekedés Medgyessel egy oda és visszajáró omnibuson, végre a fürdő idény után a szálló curát is lehet használni.

Lakásra megrendeléseket, vagy más ügybeni kérdéseket bérmentesen in-tézni kéretik

Binder Józsefhez,

a báznai fürdő bérölőjéhez, az „Aranyszőlő” című vendéglőbe Medgyesen.

(180)

(1—3)

Gazdatiszt kerestetik.

Egy jó bizonyítványokkal ellátott, sében.

(170)

(2—3)

A koronázási ünnepélyre

és a párisi kiállításra utazókat érdeklő!

Nagy választéku úti készleteimet ajánlom a t. cz. utazók figyelmébe. Raktá-ram ugyanis el van látva mindennemű legújabb találmány és legczélzertűbb úti készletekkel, a legutányosabb árakban, a minek bizonyítékául szolgáljon a bővebbi árjegyzék:

1 darab úti bördöd fekete és sárga bördöl kici 5 frt, 5 frt 80 kr., nagyobb 6 frt 50, 7 frt és 8 frt, legnagyobb 10 és 12 frt.
1 darab úti bördöd veres bördöl kici 6—7 frt., nagyobb 8 frt 50, 9 frt 50, legnagyobb 10 frt 50, 12 frt és 15 forint.
1 darab úti bördöd vászonból (Wates Proof) kici 6 frt, 6 frt 80, nagyobb 7 frt 50, 8 frt 50, legnagyobb 10 frt. 12 frt és 15 forint.
1 darab női úti láda, nagy 10 frt, 12 frt, nagyobb 14 és 16 frt, legna-gyobb 18 és 20 forint.
1 darab kézi úti táska 2 ft 30, 3 ft, 3 ft 50, 4 egész 6 forintig.
1 darab kézi úti táska finumabb 7 frt 50, 8 és 10 forint.
1 darab kézi úti táska, felszerelt 25 és 30 forint.
1 darab úti készlet, felszerelt 3 ft, 5 ft és 8 frt, finumabb 10 ft, 12 frt és 15 frt, legfinumabb 18 frt, 20 frt és 25 forintig.

A vidékről megrendelések legpontosabban teljesíttetnek

CSAPÓ SÁNDOR.

(181)

(1—3)

CZUKOR és KÁVÉ

nagyban és kicsiben leszállított áron, különösen finom kávé 72, 76, 80 kron, s a minőséghez képest feljebb kapható

Hutflesz Károly

fűszer-kereskedésében

Kolozsvárra.

(172)

(3—3)

Fűreszmalmi hirdetmény.

Nagy méltóságú gróf Andrássy Gyuláné született gróf Kendeffy Kata, és br. Wesse-lényi Farkasné született gr. Kendeffy Rózá-lia uraszonny nagyságoknak a Hesdát Jára-vízén létező közös fűreszmalmokon, a deszka fűreszelés munkába vétetvén, kiknek szükségük lenne 1/2, 1, 1 1/2, 2, 2 1/2, 3, stb. hüvelyk vastagságú ép deszkákra, úgy szintén lécczerekre, ez iránt értekezhetnek, és megrendeléseket tehetnek Kolozsvárra a báró Wesselényi Farkas ur udvarában számtartó Héjas László, és Sz. Fencsen Biderman Alajos erdő-inspector uraknál.

(164)

(3—3)

Helyváltoztatás.

Alólt tisztelettel tudatom, miszerént a „Cifra” című vendéglőből folyó 1867 ápril 24 dik óta lakásomat

a „MAGYAR KORONA” című

szállodába tettem át, és ezen szállodát a t. cz. utazók kényelmére egészen újból rendeztem be.

A nagyon tisztelt vendégeimnek nem csak a legilendőbb arban pontos szolgál-atom ajánlom, de egyezersmind minden igyekezetem oda irányul, hogy a t. cz. vendégeim minden kényelmet szállodámban feltalálhassanak.

Midőn tehát a t. cz. közönség látog-atását és pártfogását kérem, mindenbeni kész szolgálomat ajánlom.

Tordán, május hó 1867.

Tisztelettel

LOSONCZY JÓZSEF,

haszonbérölő.

FÖLLY ÉS HUTFLESZ

ujan nyitott szállitmányi, bizományi, pénzbehajtó- és váltó-üzlete,

Kolozsvárra, főtér, báró Bánffy-ház,

ajánlja magát, a legszilárdabb szolgálat biztosítása mellett, erdélyi és magyarországi földtehermentesi-tési kötvények, zálog- és ipar-részvények, valamint osztrák-állampapírok, kamatszervények, arany- és ezüstpénzek bevásárlására, hasonlóképpen sorsjegyeknek készpénzért, vagy részletfizetések mellett, úgy szinte hitel- és 1861-ki igérvények eladására.